

Vi nycklar gullviva i olika floror

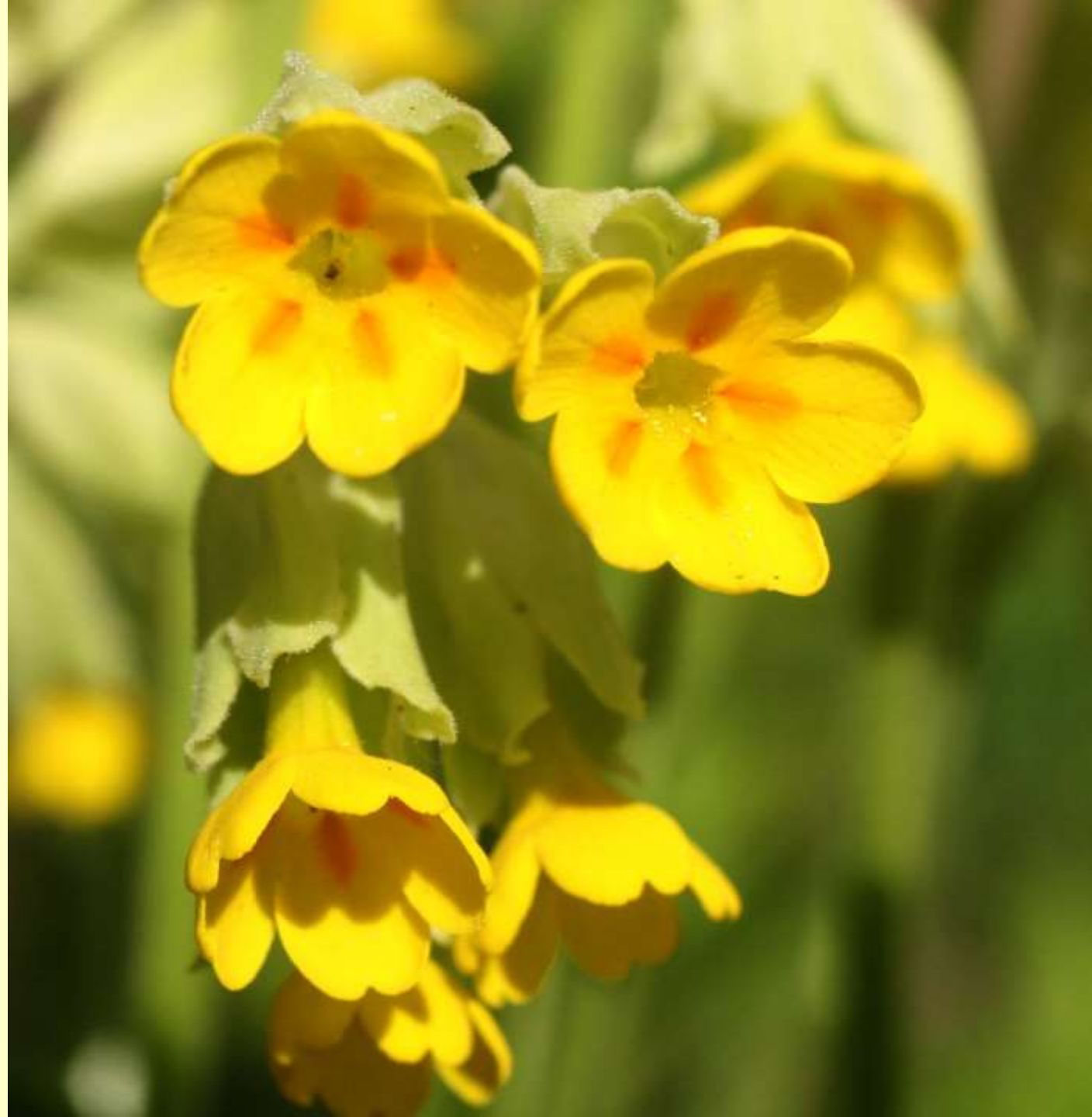
- Mossberg – Stenberg: Svensk Fältflora
- Den översatta finska ”Retkeilykasvio”
- Krok-Almquist, Svensk Flora, upplagan från 2012
- Äldre Krok-Almquist, från och med familjen
- C.A.M. Lindman, Svensk Fanerogamflora, från familjen

Sambladig krona,
Sambladigt foder,
Undersittande hylle
Frukt: Kapsel
1 pistill
5 ståndare

458. GULLVIVA, PRIMULA VERIS L.

Blommorna har foder och
sambladig krona.

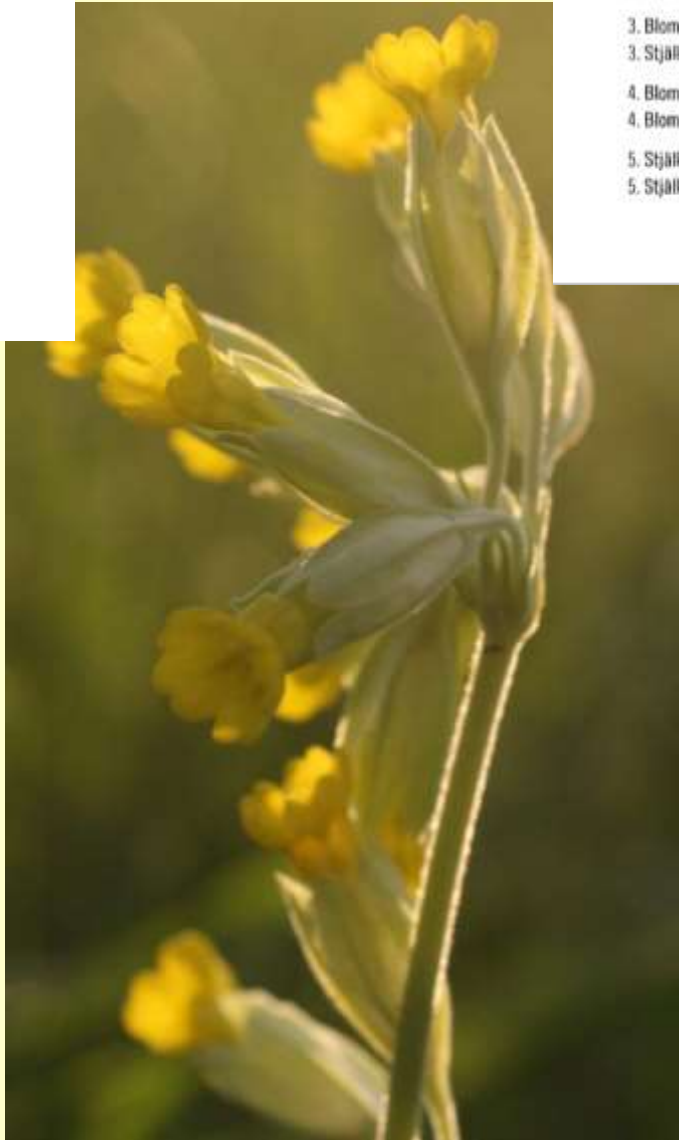
Vi börjar i Svensk Fältflora:

HUVUDNYCKEL

Växter utan gröna blad eller stjälar vid blomningen	Nyckel I
Växter som bildar groddknoppar eller knopplika skott	Nyckel II
Växter i eller på vatten	Nyckel III
Träd och buskar. Vedväxter	Nyckel IV
Blommor med foder och fribladig krona	Nyckel V
Blommor med foder och sambladig krona	Nyckel VI
Blommor 3-taliga. Blad parallelnerviga	Nyckel VII
Växter utan eller med enkelt, hinnartat, grön- eller brunaktigt hülle	Nyckel VIII
Växter med sporer. Kärnkryptogamer	Nyckel IX

Nyckel VI: Blommor med foder och sambladig krona

1. Blommor zygomorfa	2
1. Blommor regelbundna	8
2. Blad i rosett. Stjälk med få fjäll	3
2. Stjälk bladig	4
3. Blomskaft utan blad, med en blomma. Blomma undersittande, med sporre	tätörter 252
3. Stjälk med fjäll och flera blommor. Blommor översittande, utan sporre	notblomster 254
4. Blommor översittande	5
4. Blommor undersittande	6
5. Stjälk krypande med motsatta blad. Blommor långskaftade, parvisa	linnea 286
5. Stjälk upprätt med strödda, små blad. Blommor långskaftade, ensamma	notblomster 254

Blomskaft
från basala
blad

6. Kapsel mångfröig. Blad strödda eller motsatta.....	fenörtsväxter 240
6. 4-delad klyvfrukt.....	7
7. Blad strödda.....	blåeld 224
7. Blad motsatta. Blommor i kransar. Långt stift mellan nötterna.....	kransblommiga 240ff
8. Stjälk kort, med blad i rosett.....	9
8. Stjälk med vanliga blad.....	13
9. Varje blomskäft från basala blad, 1-blommiga.....	10
9. Varje blomskäft från basala blad, med flera blommor.....	11
10. Flerårig kuddväxt med vintergröna, hårda blad. Blommor stora, vita på skaft med få fjäll. Fjällväxt.....	fjällgröna 214
10. 1-årig rosett, med smala spatellika blad. Blommor mycket små på korta skaft, utan fjäll. Vattenväxt.....	ävjetredd 240
11. Blommor i ar, 4-taliga.....	Plantago-släktet 238
11. Blommor 5-taliga i huvud, klase, kvast eller flock.....	12
12. Foderblad hinnlika, sammanväxta. Blomställning grenig, rikblommig.....	triftväxter 188
12. Foderblad ej hinnlika, sammanväxta med långaflikar. Blommor i flock.....	viveväxter 210
13. Blad kransställda eller motsatta.....	14
13. Blad strödda.....	21
14. Blad kransställda.....	15
14. Blad motsatta.....	17
15. Endast 1 bladkrans överst, få, mindre blad nedanför. 1-få blommor.....	kransstjärna 212
15. Många bladkransar och många blommor.....	16
16. Blommor stora, gula. Kapsel klotrund.....	strandlysing, penningblad 212
16. Blommor små, vita, gula, blekvioletta. Klyvfrukt.....	måreväxter 220f
17. Blad hela. Krona med kronrör som är längre än brett.....	gentianaväxter 222
17. Blad hela. Krona utan eller med kort kronrör, plattad eller kottformig, bredare än lång.....	18
18. Blomställning kvast- eller klaselik.....	blågull 208
18. Blommor enstaka eller i klasor från bladvecken.....	19
19. Blad vintergröna, fasta. Krona blå, bred.....	vintergröna 224
19. Blad sommargröna. Krona vit, gul eller röd.....	20
20. Pollenknappar och stift fria.....	viveväxter 210f
20. Pollenknappar och stift sammanväxta.....	tulkört 224
21. Blad sammansatta eller handnerviga.....	22
21. Blad fjädernerviga.....	24
22. Blad 3-fingrade. Blommor blekrosa, håriga inuti.....	vattenklöver 258
22. Blad hela, handflikade. Blommor ej håriga inuti. Klängeväxter.....	23
23. Menisklängan. Blad 5-flikade. Pollenknappar hopväxta.....	svart hundrova 154
23. Blad triangulära-pilika. Pollenknappar ej hopväxta.....	vindväxter 228
24. Blad parbladiga.....	25
24. Blad hela eller tandede.....	26

Blommor i flock

Ej fortsättningen på denna nyckel!

VIVEVÄXTER *Primulaceae* Örter med helbräddade blad utan stipler. Blommor regelbundna, 5-taliga, med 1 stift. Frukt: kapsel med många frön.

Gullviva *Primula veris* 10–30 cm. April–maj. Ganska vanlig på frisk, väldränerad, näringsrik mark. Glesa örtrika skogar, lövängar, naturbetesmarker, bryn, vägrenar. Även odlad. Bladskiva omvänt äggrund, med tvär bas, bredast vid basen, hårig, trubbtandad, vågig. 4–30 skaftade blommor i ensidig, flocklik samling. Foder gulgrönt, klocklikt uppblåst, flikar lika långa som breda. Krona 10–15 mm bred, skällik med orange fläckar, väldoftande. Kapsel 6–10 mm långa, kortare än fodret.

Kapseln,
öppnad, syns
inom de nu
bruna
foderbladen!
Foto 27
augusti.

Och så Retkeilykasvio:

Huvudnyckel

1 Vedartade (träd, buske, ris eller ranka; alltså klängande vedväxt)	nyckel A
1 Örtika	2
2(1) Vattenväxt med endast undervattens- och eller flytblad	nyckel B
2 Landväxt, eller vattenväxt vars stjälk och blad är tydligt ovanför ytan	3
3(2) Bladlös el under blomningen bladlös ört el blad fjäll-lika, ej gröna	nyckel C
3 Ört med gröna blad	4
4(3) Alla blad finns i basrosett (i stjälk och stängel kan finnas små fjäll-lika blad eller i blomställningen stödblåd) eller utgår från jordstam; ibland endast ett blad	5
4 På stjärken åtminstone ett ganska stort grönt blad (basrosettblad kan dessutom finnas) eller många små fjäll-lika eller nål-lika blad	6
5(4) Spörväxt; spörgömmen på bladens undersida eller på särskilda spörblad	nyckel D
5 Blomväxt; i bladrosettens mitt finns en eller flera stänglar	nyckel E
6(4) Stjälkblad sammansatta eller flikiga	7
6 Stjälkblad hela	8
7(6) Blad fingrade	nyckel F
7 Blad parflikiga, parbladiga el handflikiga	nyckel G
8(6) Blad i krans	nyckel H
8 Blad strödda eller motsatta (ibland korsvis motsatta)	9
9(8) Blad motsatta	10
9 Blad strödda	11
10(9) Blad tandade	nyckel I
10 Blad helbräddade	nyckel J
11(9) Blad tandade	nyckel K
11 Blad helbräddade	nyckel L

Nyckel E

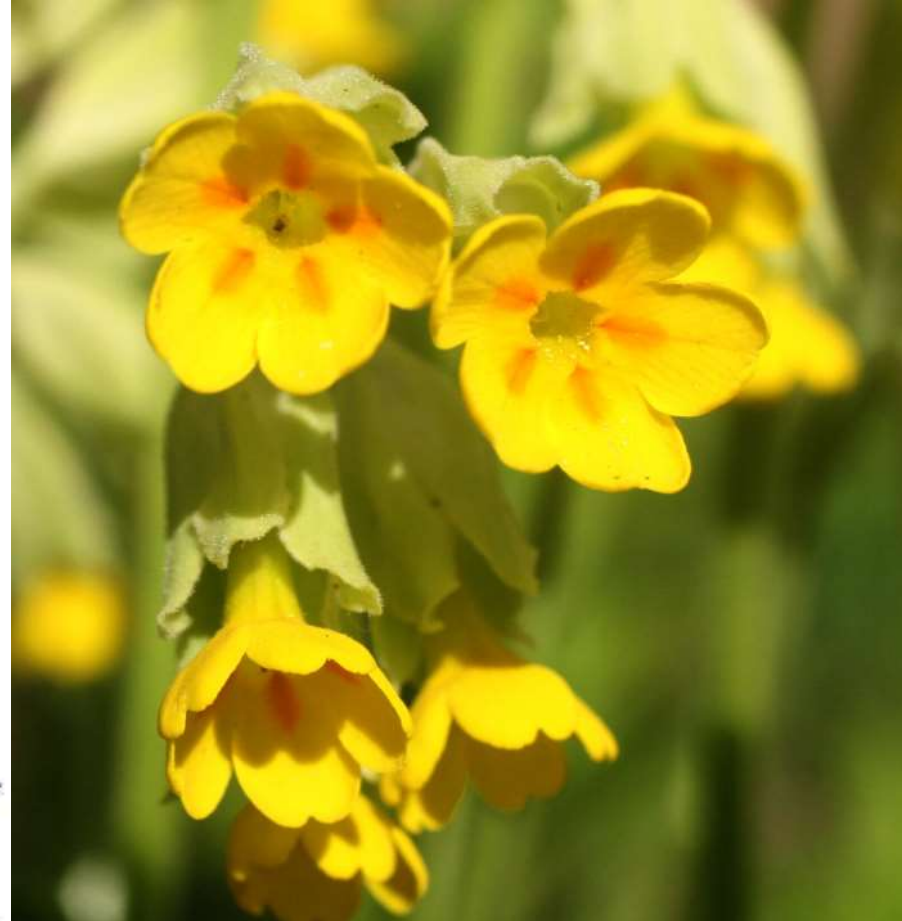
Växter med blad i rosett vid basen, blommor (eller blomställning) på bladlös stängel

1. Endast en blomma på varje stängel	2
1. Flera blommor på varje stängel	12
2(1) Blomma tämligen liten; växten liten; blad smala, ofta saknas bladskiva	3
2. Blomma ganska stor, vit el med färg; bladskiva tydlig	6
3(2) Pistiller talrika, pistillsamlingen växer snart ut svanslikt från blomfästet	<i>Myosurus</i>
3. Blomfästet/pistillsamlingen växer ej ut svanslikt; vatten- eller strandväxt	4
4(3) Revor saknas; blad runda, långspetsade; kronblad 4	<i>Subularia</i>
4. Revor	5
5(4) Blad tunna, liten skiva; korta ståndarsträngar	<i>Limosella</i>
5. Blad tjocka, saknar skiva, kort spets; tämligen långa ståndarsträngar	<i>Plantago uniflora</i>
6(2) Blad 1, krona oregelbunden, krona röd/rosa	<i>Calypso</i>
6. Blad flera	7
7(6) Blomma oregelbunden (zygomorf)	8
7. Blomma regelbunden	9
8(7) Blad långskaftade; krona fribladig	<i>Viola</i>
8. Blad utan skaft; krona sambladig	<i>Pinguicula</i>
9(7) Blad hela; blomma hängande, stjärnformig	<i>Moneses</i>
9. Blad sammansatta eller flikiga	10
10(9) Blad består av tre motsatt hjärtlika småblad	<i>Oxalis</i>
10. Blad annorlunda	11
11(10) Många små pistiller, knopp upprätt	Ranunculaceae
11. En stor sammansatt pistill, knopp hängande	<i>Papaver</i>
12(1) Blommor små, ofta utan hylle; blad långa, smala	13
12. Blommor vanligen ganska stora, vita eller med färg; blad breda, sällan långa och smala	17
13(12) Blommor utan hylle eller hyllet förtvinat; blad vanligen platta	14
13. Blommor med tydligt hylle; blad vanligen runda	15
14(13) Stjälk fylld; blomställningen ej vippa	Cyperaceae
14. Stjälk ihålig; blomställningen en mångblommig smal vippa	<i>Molinia</i>
15(13) Blomställningen kort, nästan klotlik; hylle 6-bladigt	Juncaceae
15. Blomställningen lång; ax eller klase	16
16(15) Blomställningen ett ax, frukt kapsel	<i>Plantago</i>
16. Blomställningen en klase, klyvfrukt	<i>Triglochin</i>
17(12) Blomställningen korglik, med svepeblad	18
17. Blomställningen vanligen ej korg (om korg, så saknas svepeblad)	21
18(17) Blomställningen en korg som omges av holkfjäll, ståndarknappar förenade	19
Obs! korgblommiga – två underfamiljer, se nedan	
18. Annorlunda svepe, ståndarknappar åtskilda, blommor vanligen röda	20
19(18) Alltid rörliga blommor i korgen, eventuella tungformiga blommor	
3-tandade, växterna har inte mjölksaft; korgblommiga underfamiljen	Asteraceae
19. Enbart tungformiga 5-tandade blommor, mjölksaft, korgbl. underfamiljen	Cichoriaceae
20(18) Kronblad fem, med rotstock	<i>Armeria</i>

Blad breda.

	20. Kronblad se, lökväxt	<i>Allium</i>
	21(17) Blommor oregelbundna (zygomorfa), blad enkelnerviga	Orchidaceae
→	21. Blommor regelbundna	22
	22(21) Blommor små, brun- till rödaktiga, hylleflikar 2 eller 4	23
→	22. Blommor vita eller med tydlig färg	24
	23(22) Blomställningen klastelik; blad njurformiga; fjällväxt	<i>Oxyria</i>
	23. Blomställningen ax; blad ovala-lansettlika	<i>Plantago</i>
	24(22) Hylleblad 3 eller 6, blad enkelnerviga	25
→	24. Hylleblad 4 eller 5	31
	25(24) Hylle6-bladigt, sambladigt, landväxt	26
	25. Hylle 3-bladigt, fribladigt, vattenväxt	30
	26(25) Höstblommande och då bladlös, på våren en kapsel mitt i bladrosetten	<i>Colchicum</i>
	26. Blommor och blad samtidigt	27
	27(26) Bladrosettblad vanligen 1, hylleblad gula	<i>Gagea</i>
	27. Bladrosettblad flera, hylleblad ej gula	28
	28(27) Blad 2, hylle sambladigt, vitt	<i>Convallaria</i>
	28. Blad flera, hylle sam- eller flerbladigt	29
	29(28) Bladrosettblad närmast stängellånga, ej platta; lökväxt	Asparagaceae
	29. Bladrosettblad mycket kortare än stängeln, platta; med jordstam	<i>Tofieldia</i>
	30(25) Blommor i flock, blad trekantiga	<i>Butomus</i>
	30. Blomställningen ej flock, bladskiva platt	Alismataceae
	31(24) Blad med slemmiga fångsthår; vitblommig myrväxt	<i>Drosera</i>
→	31. Blad utan fångsthår	32
→	32(31) Blomställningen flock eller sammansatt flock	33
	32. Blomställning knippe eller klase	34
→	33(32) Flock enkel, blad hela	Primulaceae
	33. Sammansatt flock, småflockar korglika; blad handflikiga	<i>Sanicula</i>
	34(32) Blomställning knippe; kronblad 5, 2 nästan fria pistiller	<i>Saxifraga</i>
	34. Blomställning klase; pistiller sambladiga	35
	35(32) Kronblad 4; blad ej övervintrande	Brassicaceae
	35. Kronblad 5; blad läderaktiga, övervintrande	Ericaceae, underfam Pyrolaceae

Och inom familjen
Primulaceae:

Primulaceae

1- el fleråriga örter; blad hela. Blmr 2-könade, radiärsymmetrisk; foder och krona vanl 5-bladiga, krona sambladig trattlik, ganska klocklik el hjulformig; ståndare vanl 5; pistill med 1 stift, vanl översittande. Frukt kapsel.

1	Stängelväxt	2
1	Stjälk med blad	4
2(1)	Blad njurformiga; kronflikar flikiga	3. Soldanella
2	Blad annorlunda; kronflikar urnupna el hela	3
3(2)	Krona gul el blårröd, 4-25 mm bred	1. Primula
3	Krona vit el ljusröd, 2-5 mm bred	2. Androsace
4(1)	Blad närmast rosett i stjälkens övre del; blomma vanl ensam	5. Trientalis
4	Nästan hela stjälken med blad; blmr vanl många, krona 5-bladig	5
5(4)	Krona gul	4. Lysimachia
5	Krona av annan färg	6
6(5)	Med rosettblad, blad trubbiga; blomst klase	6. Samolus
6	Utan bladrosett, blad vanl spetsiga; blmr ensamma i bladvecken	7
7(6)	Blad köttiga; krona saknas men foder kronlik	6. Glaux
7	Blad tunna; med krona	7. Anagallis

En pistill, ett stift!

1. Primula

Fleråriga, med rotstock, stängelväxt med bladrosett. Blomst enkel flock; foder cylindrisk el klocklik; krona trattlik, smalt rörlik, kantflikar med skårad spets. Kapsel med tänder.

1	→ Krona gul	2
1	Krona blåröd el ljusröd	3
2 (1)	Foder gulaktigt, grönkantat; blad vanl ovala	1. elatior
2	→ Foder vanl enfärgat; blad vanl äggrunda	2. veris
3 (1)	Blad rundat ovala el äggrunda, trubbig el rundad bas; bladskäft långt	5. nutans
3	Blad omvänt äggrunda, spetsig bas; bladskäft kort	4
4 (3)	Blad under vitmjöligena	3. farinosa
4	Blad under gröna el glest mjölfläckiga	4. stricta

Foder med rundad spets och udd!

2. P. veris - gullviva

15-40 cm. Bladskiva långt äggrund, vanl med trubbig el hjärtlik bas, vanl ojämnt ganska trubbigt naggad, ung under ofta vaddig; skaft vingkantad. Foder klocklik, enfärgad gulaktig el svagt gulaktigt och grönt brokig; flikar med rundad spets, med udd. Krona 8-25 mm bred, vanl klargul, torkad ofta grön- el blåaktig. Kapsel ganska fyllig, kortare än fodret. V-VI. På lundängar, frodiga släntängar, i lundar; även prydnadsväxt, odlings-flykting vid bebyggelse. + Ålands landskapsblomma. Insamling för försäljning samt erbjudande till köp och försäljning är förbjudet (ej på Åland).

Från senaste "Kroken":

Ej detta!

Huvudnycklar

Huvudnyckel 1

Klasserna i Linnés sexualsystem

- 1 Växter med ståndare och pistiller (hos barrträden nakna fröämnen) = fanerogamer (fröväxter)
- 2 Alla blommor tvåkönade
  - 3 Ståndare fria från varandra och från pistillens märke
    - Ståndare 1 ..... **Monandria**, s. 34
    - Ståndare 2 ..... **Diandria**, s. 34
    - Ståndare 3 ..... **Triandria**, s. 35
    - Ståndare 4, ungefär lika långa ..... **Tetrandria**, s. 36
    - Ståndare 5 ..... **Pentandria**, s. 37
    - Ståndare 6, ungefär lika långa ..... **Hexandria**, s. 40
    - Ståndare 7 ..... **Heptandria**, s. 41
    - Ståndare 8 ..... **Octandria**, s. 41
    - Ståndare 9 ..... **Enneandria**, s. 42
    - Ståndare 10 ..... **Decandria**, s. 42
    - Ståndare 12 ..... **Dodecandria**, s. 43
    - Ståndare fler än 12 på ett ringformigt fäste, skilt från pistillfästet ..... **Icosandria**, s. 43
    - Ståndare fler än 12, fästa tätt under pistillfästet ..... **Polyandria**, s. 44
    - Ståndare 4, av vilka 2 längre = tvåväldiga ..... **Didynamia**, s. 44
    - Ståndare 6, av vilka 4 längre = fyrväldiga ..... **Tetradynamia**, s. 45
  - 3 Ståndare förenade med varandra el. med pistillens märke
    - 4 Ståndarknappar fria, strängarna förenade
      - Strängarna förenade i en grupp ..... **Monadelphia**, s. 45
      - Strängarna förenade i två grupper ..... **Diadelphia**, s. 45
      - Strängarna förenade i tre grupper ..... **Polyadelphia**, s. 46
    - 4 Ståndarknappar förenade med varandra el. med pistillens märke
      - Ståndarknappar förenade till ett rör ..... **Syngenesia**, s. 46
      - Ståndarknappar fästa på pistillens märke ..... **Gynandria**, s. 46

- 2 Ätminstone en del blr enkönade
  - 5 Alla blr enkönade
    - 6 Han- och honblr på samma planta = "sambyggare" ..... **Monoecia**, s. 46
    - 6 Han- och honblr på olika plantor = "tvåbyggare" ..... **Dioecia**, s. 47
  - 5 En del blr enkönade, en del tvåkönade = "mångbyggare" ..... **Polygamia**, s. 49
- 1 Växter utan ståndare och pistiller = kryptogamer ..... **Cryptogamia**, s. 49

5 Klass Pentándria: ståndare 5

- 1 Träd, buskar, ris eller lianer (hit förs alla m. läderartade blad)
- 2 Blr tidigare än bladen, brunaktiga..... **Ulmaceae, s. 292**
- 2 Blr samtidigt m. bladen
- 3 Hylleblad fria, i kanten av en platt, skål- el. rörformig, nektaralstrande blomaxel
- 4 Blad motsatta..... **Celastraceae, s. 299**
- 4 Blad strödda
- 5 Klättrande lian..... **Araliaceae, s. 520**
- 5 Buskar
- 6 Blad hela..... **Frangula, s. 292**
- 6 Blad handflikiga..... **Grossulariaceae, s. 234**
- 3 Blr m. foder o. sambladig krona
- 7 Hylle översittande

- 8 Blad parbladiga..... **Sambucus, s. 516**
- 8 Blad enkla
- 9 Blomställning kvastlik..... **Viburnum, s. 516**
- 9 Blr 2 tillsammans el. i små klasar..... **Caprifoliaceae, s. 516**
- 7 Hylle undersittande
- 10 Grenar långa
- 11 Ståndare dolda i kronpipen..... **Vinca, s. 418**
- 11 Ståndare utskjutande..... **Solanaceae, s. 427**
- 10 Grenar korta m. blad o. blr i spetsen; låga fjällris
- 12 Ståndare fria från kronan..... **Loiseleuria, s. 409**
- 12 Ståndare fästa på kronan..... **Diapensiaceae, s. 404**
- 1 Örter; blad ej läderartade
- 13 Bleka parasiter utan blad..... **Cuscuta, s. 426**
- 15 Gröna örter m. blad
- 14 Fler än 10 pistiller i varje blomma..... **Ranunculaceae, s. 221**
- 14 Högst 10 pistiller i varje blomma
- 15 Blr i dubbel flock eller i huvud m. taggiga svepeblad..... **Apiaceae, s. 521**
- 15 Blomställning annorlunda
- 16 Blad sammansatta
- 17 Blad trefingrade
- 18 Krona liten, gul..... **Sibbaldia, s. 273**
- 18 Krona stor, vit..... **Menyanthes, s. 472**
- 17 Blad parbladiga
- 19 Hylle översittande
- 20 Blad motsatta..... **Sambucus ebulus, s. 516**
- 20 Blad strödda..... **Agrimonia, s. 268**
- 19 Hylle undersittande
- 21 Blad dubbelt parbladiga..... **Phacelia, s. 425**
- 21 Blad enkelt parbladiga
- 22 Krona rent blå (sällan vit)..... **Polemoniaceae, s. 400**
- 22 Krona gul, vit el. violett..... **Solanaceae, s. 427**
- 16 Blad enkla
- 23 Blad sköldlika..... **Hydrocotyle, s. 521**
- 23 Blad ej sköldlika
- 24 Blad motsatta el. kransställda
- 25 Kronbladslikt hylle sambladigt
- 26 Krona med pip..... **Gentianaceae, s. 415**
- 26 Krona utan pip
- 27 Fruktämne tvårummigt; krona vit..... **Vincetoxicum, s. 418**
- 27 Fruktämne enrummigt; krona gul eller röd..... **Primulaceae, s. 400**

- 25 Kronbladslikt hylle fribladigt el. enbart foderlikt hylle
- 28 Med ett par stjälkblad, stundom sammanvuxna..... **Claytonia, s. 397**
- 28 Med flera par stjälkblad
- 29 Blr m. sporre..... **Impatiens glandulifera, s. 399**
- 29 Blr utan sporre
- 30 Ståndarsträngar nedtill sammanvuxna med varandra och med 5 knapplösa ståndare..... **Linum, s. 317**
- 30 Ståndarsträngar fria..... **Caryophyllaceae, s. 368**
- 24 Blad strödda el. m. basal bladrosett
- 31 Blad ovan m. grova, långskaftade, brunröda glandelhår..... **Droseraceae, s. 367**
- 31 Blad kala, håriga el. m. glandler av normal storlek
- 32 Krona fribladig
- 33 Ett hylleblad m. sporre
- 34 Blad m. stipler..... **Violaceae, s. 313**
- 34 Blad utan stipler..... **Balsaminaceae, s. 399**
- 33 Hylle utan sporre
- 35 Blad m. stipelslida..... **Polygonaceae, s. 359**
- 35 Blad utan stipelslida
- 36 Hylle enkelt el. saknas..... **Amaranthaceae, s. 387**
- 36 Med foder o. krona
- 37 Blad flikiga el. parbladiga..... **Geraniaceae, s. 320**
- 37 Blad hela
- 38 Stjälkblad 1..... **Parnassia, s. 299**
- 38 Stjälkblad talrika..... **Linum, s. 317**
- 32 Krona sambladig
- 39 Stift 5..... **Plumbaginaceae, s. 358**
- 39 Stift 1 m. helt el. flikigt märke
- 40 Fruktämne fyrdelat..... **Boraginaceae, s. 418**
- 40 Fruktämne odelat
- 41 Hylle översittande
- 42 Ståndare fria från kronan..... **Campanulaceae, s. 468**
- 42 Ståndare fastväxta vid kronan..... **Samolus, s. 402**
- 41 Hylle undersittande
- 43 Märke 1
- 44 Ståndare mitt för kronflikarna; fruktämne enrummigt..... **Primulaceae, s. 400**
- 44 Ståndare mitt för mellanrummen mellan kronflikarna; fruktämne 2-, sällan 4-rummigt
- 45 Blomställning axlik, allsidig..... **Verbascum, s. 441**
- 45 Blomställning ej axlik..... **Solanaceae, s. 427**

45 Märken 2	
46 Blad grovtandade.....	Datura, s. 428
46 Blad (nästan) heloräddade	
47 Krona gul.....	Nymphoides, s. 472
47 Krona vit till rosa.....	Convolvulaceae, s. 425

Ej detta!

96 Fam. Primuláceae, viveväxter

Örter m. regelbundna, vanl. 5-taliga blr; krona sambladig; ståndare vanl. 5, fästa i kronpipen mitt för kronbladen; frukt kapsel.

1 Alla blad i rosett; krona m. tydlig pip	
2 Blad finflikiga; blr i kransar	Hottonia 3
2 Blad hela; blr i flock	
3 Krona vit; pip kort, äggformig.....	Androsace 2
3 Krona gul el. violett; pip cylindrisk	Primula 1
1 Blad på stjälken	
4 De flesta blad samlade i stjälkens topp	Trientalis 4
4 Blad i rosett och jämnt fördelade längs stjälken	
5 Blr gula	Lysimachia 8
5 Blr vita, röda el. blå	
6 Stjälkblad strödda	
7 Med tydlig bladrosett.....	Samolus 5
7 Utan bladrosett; mkt liten ört.....	Anagallis minima 7
6 Stjälkblad motsatta el. kransställda	
8 Hylle dubbelt (foder o. krona)	Anagallis 7
8 Hylle enkelt, kronbladslikt	Glaux 6

1 Primula

Krona trattlik med upptill något vidgad pip; blad i rosett, hela; blr i flock (sällan enstaka).

- 1 Blad tätt småludna, tydligt skrynkliga
    - 2 Stjälk saknas el. mycket kort ..... **P. vulgaris 3**
  - 2 Stjälk välutvecklad
    - 3 Krona m. veckad pipmynning; bräm vanl. 10–12 mm i diameter ..... **P. veris 1**
    - 3 Krona m. slät pipmynning; bräm vanl. 15–18 mm i diameter ..... **P. elatior 2**
  - 1 Blad kala och nästan släta
    - 4 Bladskivor under vitmjöliga
      - 5 Kronbräms diameter ungefär lika stor som pipens längd; ej heterostyl (se s. 29) ..... **P. scandinavica 5**
      - 5 Kronbräms diameter ungefär dubbel så stor som pipens längd; heterostyl (se s. 29) ..... **P. farinosa 4**
    - 4 Bladskivor ej (el. föga) vitmjöliga
      - 6 Kronbräms diameter mindre än pipens längd (96:1); ej heterostyl ..... **P. stricta 6**
      - 6 Kronbräms diameter större än pipens längd; heterostyl ..... **P. nutans 7**
  - 1 **P. veris, GULLVIVA:** kronbräm skålformigt, gult med 5 brandgula fläckar, heterostyl (liksom nr 2 o. 3). – Ängar, backar. Sk, Bl, Klm–Vg, Nrk, Vsm, ta–ma, Öl, Gtl, Ög, Srm, Upl a, Vrm, Dlr–Ång, Jmt, Nb r, annars tillf. el. förvildad. V.
  - 2 **P. elatior, LUNDVIVA:** lik nr 1; kronbräm stort, plattat, svavelgult (hos en oölad form brandgult–rödbrunt). – Lundar. Sk r; stundom förvildad. V.
  - 3 **P. vulgaris, JORDVIVA:** kronbräm plattat, vitgult; stjälk saknas; blomskaff mycket långa. – Ibl. förvildad (förr vild i Sk). V.
- Hybriden nr 1 × 2 finns på lokaler för nr 2; nr 1 × 3 förekommer förvildad.
- 4 **P. farinosa, MAJVIVA:** krona rödviolett (sällan vit). – Fuktiga ängar i kalktr. Sk, Upl ma, Öl, Gtl a, Klm–Sm, Vg–Vsm, Dlr–Jmt r (starkt minskande). SV., FS. På alvarmark nästan stjälklösa former (var. *acaulis*).
  - 5 **P. scandinavica, FJÄLLVIVA:** foder invändigt starkt vitmjöligt (hos nr 4 föga). – Fjälltr. Dlr–TL r. HS. (96:1).
  - 6 **P. stricta, SMALVIVA:** bladskiva avsmalnande till skaft; krona ljust blåviolett, smalflikig; blomställningsgrenar upprätta. – Fuktiga st. i fjälltr. Hrj–TL ma (i skogsl. även Nb). HS. (96:1)
  - 7 **P. nutans, STRANDVIVA:** bladskiva tvärt hopdragen till skaft; flock fåblommig; krona violett. – Fuktiga havsstränder. Nb r. HS. (96:1).

Gullvivan är heterostyl, en del blommor har långa ståndare och kort pistill, andra tvärtom.

Så var det äldre "Krok"

22. Fam. Primuláceæ, *Viveväxter*. Kl. 5 (und. släkt. 4 och 7)

I	Bladlös stjälk (stund. förkrympt); krona med tydlig pip		
a	Blad hela; blr i enkel flock (säll. enstaka)		
1	Krona gul, gredelin el. brun	<i>Prímula</i>	n:r 1
2	Krona vit	<i>Andrósace</i>	2
b	Blad finflikiga; blr i klase	<i>Hottónia</i>	3
II	Bladig stjälk		
a	De flesta bladen samlade i stjälkens topp	<i>Trientalis</i>	4
b	Jordblad i rosett, stjälkblad strödda	<i>Sámolus</i>	5
c	Blad (utom de båda hjärtbladen) strödda; små vita blr i bladvecken	<i>Gentúnculus</i>	7
d	Blad motsatta el. kranvisa		
1	Krona inom foder		
1.1	Krona gul	<i>Lysimáchia</i>	9
1.2	Krona röd (säll. blå)	<i>Anagállis</i>	8
2	Foder saknas	<i>Glaux</i>	6

1. Primula

Krona trattlik med upptill något vidgad pip; blad rosettvisa, hela; blr i flock (säll. enstaka).

- I Bladytor tätt småludna, tydligt skrynkliga *P. veris* ..... n:r 1
II Bladytor kala och näst. släta
a Krona gredelin (säll. vit)
1 Bladskiva under vitmjölig ..... *P. farinosa* 3
2 Bladskiva ej (el. föga) mjölig
2.1 Brämets diameter mindre än pipens längd
[47:1] ..... *P. stricta* 4
2.2 Brämets diameter större än pipens längd .. *P. sibirica* 5
b Krona sammetsbrun el. fläckig ..... *P. auricula* 2

1. *P. veris*, GULLVIVA: kronbräm skålformigt, gult med 5 brandgula fläckar. — Äng., back. a. (Norrl. ma.). SV., FS.

P. elatior, LUNDEVIVA: kronbräm stort, plattat, svavelgult (hos en odlad f. brandgult—rödbrunt). — Lund. r. Sk.; stund. odlad. V.

†*P. acaulis*, JORDVIVA: kronbräm som föreg., vitgult; stjälk saknas; blomskaft mycket långa. — Ofta odlad (förr vild i Sk.). V.

Jämför lundviva:

Jordviva

Och Lindman:

Familj **Primuláceæ.**

- a. Hylle av foder o. krona.
- b. Bl. i rosett vid basen av en stängel; kr. trattform.
- c. Blr i flock.
- d. Kronrör cylindriskt ell. vid mynningen vidgat; **12**, 1, **251**, ... 1. **Primula**
- dd. D:o äggform., vid mynn. hopdraget; **252**, 2, ... 2. **Androsace**
- cc. Blr i klase av flera kretsar över var.; vattenört med kamlikt parflik. bl.; **252**, 3, ... 3. **Hotténia**
- bb. Med bladig stjälk; kronrör m. kort.
  - c. Bladrosett i stj:s topp; blma ensam, oftast med mer än 5 stånd.; **20**, ... 7. **Trientalis**
  - cc. Stjälkbl. ej i rosett.
    - d. D:o motsatta ell. i krets.
      - e. Fröhus öppn. sig med 5—10 små flikar.
        - f. Blr ensma ell. fåtal. i bladvinkl:a; kronflik. 5. äggr.; **33**, 1, **252**, 5, 6, ... 5. **Lysimáchia**
        - ff. Täta klessar i bladvinkl:a; kronflik. jämbreda, oftast 6; **18**, 1, ... 6. **Naumbúrgia**
      - ee. Fröhus med lock; **253**, 1, ... 9. **Anagállis**
    - dd. Stjälkbl. strödda.
      - e. Blr i klase; fröhus med 5 flik.; **14**, 3, ... 4. **Sámolus**
      - ee. Blr i bladvinkl.; fröh. med lock; **8**, 5, **252**, 4, ... 10. **Centánculus**
  - aa. Hyllet en kalk av skär färg; stj. mångbldg; **14**, 1, **253**, 2, ... 8. **Glaux**

1. *Primula L.*

- a. Kr. gul (ell. rödbrun); fod. veckat.
- b. Stäng. längre än bl.; blomskafte ungef. av bloms längd; bladbas avrund. ell. tvär.
- c. Kronbrämets bredd ungef. hälften av rörets längd; fod. överallt vitaktigt gulgrönt; **12, 1, 1.** *veris*
- cc. D:o ngt större än rörets längd; fodrets flikar o. kölar gröna, fårorna vitaktiga; **251, 2, ...** 2. *siaticiflora*
- bb. Stäng. m. förkortad, omärkl.; bräm dubb. så br. som rörets längd; blomsk. från bladrosetten, flera ggr längre än blmn; blskiva nedlöp. på skafte till dess fäste; **251, 3, ...** 3. *vulgaris*

- aa. Kr. (röd-)violett; fod. ej veckat.
- b. Bl. under vitgult mjölig; flock tät, mångblmg.
- c. Kronbräm:s bredd dubb. större än rörets längd; **251, 6, ...** 4. *farinosa*
- cc. Kronbräm:s bredd föga större än rörets längd; **251, 5, ...** 5. *scotica*
- bb. Bl. under gröna; flock fåblmg, gles.
- ca. Bladbas avsmalnande till skafte; **251, 4, 252, 1** 6. *stricta*
- cc. Bladbas avrund. ell. tvär; **251, 7, ...** 7. *sibirica*

1. *P. veris* (L., delvis) Huds. (*P. officinalis* Jacq.). **Gullviva.** Kronbräm omkr. 1 cm br., mörkgult med 5 gulröda fläckar. **2** 5, 6. Äng., Sk.—Nrl., Öl., Gtl. — var. *speciosa* n., **251, 1**, bräm nära 2 cm br., ljusgult; stovväxt; Roslagen.

